

samostana Orača po narodnem sporočilu tverskem. „Povej, katero poročiš pa ti?“ „V presenečenju ustavi se sredi cerkve.“ To dvojje ni za slovenska ušesa. V „Amerikancih“ je nejasno, kaj je „plastišče“ in „platišče“, ali je oboje isto? — Slika iz življenja slovaškega med židovskimi krvosesi v 4. snopiču sega globoko v družinske razmere naših bratov. Zato je mikavnejša. Nekoliko se tu pa tam pozna ženska pisava, a v zamotanju povesti se razodeva mlada pisateljica jako nadarjeno. Preložen je spis nekako trdo, napačno rabljena besedica „vsaj“ se kot poreden otrok vtika pogosto v govorico. Namestu: „nikdar pa ni tih, blažen spomin“, stal naj bi roditelj. Primerno je postavilo uredništvo koncu spisa kratek „dodatek“ o slovaških tužnih razmerah med šovinističnimi Madjari in o pisateljici, prav imenovani Ljudmili Riezne-ovi. Snopič sklepa cirilska šola, namreč nauk o azbukih, abecedi ogromne večine Slovanov. Za poskus je v cirilici natisnjena S. Gregorčičeva: „Domovini“ in „Pri mrtvaškem odru“, v 5. snopiču pa istega „Sam“. Ta snopič je zopet jako primeren slovenskim razmeram. Humoreska „Cesarja je bil šel gledat“ seveda nekoliko pretiruje istino. „Prevžitkar“ daje koristen in po drugi strani grozen nauk prevžitkarjem in mladim gospodarjem pa gospodinjam. „Izpoznali“, „za deset let se ne raztrga“, „ogljije“, „uglihajva se“, „med Lipskem“ (pač tisk. pomota) ne pišimo! „O baltiških Slovanih in Lužičanih“ je najpotrebnejše povedal v dodatku isti gospod prelagatelj. Kar jih je pod prusko vlado v Šleziji (v Dolenji Lužici), ti so dvakrat bratje ogerskih Slovanov. — Splošno se kaže napredek v jezikovnem in stvarnem oziru. Val. Bernik.

Zabavnik. Zbirka družbinskih iger za v sobi in pod milim nebom. Nabral in izdal Anton Brezovnik, učitelj. Celje 1893. Tiskal in založil Dragotin Hribar. Osmerka. Strani 207. Cena 70 kr., po pošti 5 kr. več. — Človek potrebuje družbe. In družba naj človeka oplemenjuje. Soseb treba mladini v družbi pravih svetovavcev in zabavnikov, da ne zagazi na opolzno pot nenravnosti. Po treznem resnem delu treba odpočitka, razvedrila, igre. To je spoznala tudi vlada in zato „se igra ljudskošolska in srednješolska mladina na državno povelje“. Mladí svet se rad igra in šali in veseli. To je prav po dokončanem delu in po pravilu starih „est modus in rebus“. Zato pa mislimo, da je dobro došla lična knjiga gosp. Brezovnika z imenovanim naslovom. V predgovoru gospod pisec sam pravi, kakšen namen ima, namreč pomoči, „da se ne bi naša mladina igrala in razveseljevala v — tujem jeziku.“ Zares izvrsten namen, zato tudi tolika razlika v vsebini v knjigi: „Orakelj“ 1—59, kateri morebiti ne bo vsakomu po volji, vsaj tistemu ne, kateri ne bo prav zadel. „Igre za zastavo“ 59—81 znane so večinoma, kakor tudi „Družabne

igre za v sobi in pod milim nebom“ od 81—114. Samo to bi želeli, da bi si vsak prijatelj igranja dobro prebral in zapisal igre, katerih tu ni našel ter jih kje priobčil. Zakaj tudi igre, še tako malenkostne, kažejo narodni ali pa zopernarodni duh. „Pikčanje“ str. 117—130 in „Slepile igre in umetnije“ 135—169 — kakor se vidi — niso izrasle na domačih tleh. „Uganke in računске naloge“ 169—194 so nekatere prav dobre in mikavne, druge pa znane, vendar tudi v knjigi dobro došle. Jezik je razven nekaterih nedoslednostij dober. Pogrešek je „izišlemu“ nam. „izešlemu“, kar je že dokazal „Dom in Svet“. Opomnja na str. 207 glaseč se: „Po jako neljubi pomoti vrnil se je v besedah igralec, kazalec i. dr., v namestu pravilnega I, kar hoti popraviti častiti bralec sam“, zdi se mi neumestna. Po mojih mislih — najbrž v kratkem jih priobčim — je za našo pisavo razven nekoliko iznimk le nasprotno prav. Dovolj je sedaj povedati, da novi „Slovar“ piše le v, kakor: „igravec“ str. 192, „kazavec“ 392 itd. No, kakor rečeno, o tem drugje več! Te in druge nedoslednosti nikakor ne manjšajo vrednosti knjige, in zato jo priporočamo vsem, ki se zanimajo za take reči.

Fr. S. Lekše.

Ilustrovani narodni koledar za navadno leto 1894. Uredil in izdal Dragotin Hribar v Celji. Leto VI. Osmerka. Str. 148. Cena 1 gld., po pošti 10 kr. več. — Bodisi po obliki, bodisi po vsebini se vjema letošnji Narodni koledar z lanskim. Razložek je nekako le ta, da je ilustrovanje Koledarjevo letos nekam prosteje, lahno in vkusno, kolikor vemo — tudi dokaj izvirno, in pa ta, da ni letos v njem nobene pripovedi. Namestu te je za zabavo spis: „Spomini iz jugovzhodne Bosne“ (sp. stotnik Igo Kaš). Spis „Selitev Slovanov proti jugu“ (S. Rutarja) se letos nadaljuje; med življenjepisi pa nahajamo črtice o Andr. Winklerju, Pavlini Pajkovi, Jožefu Pečnaku in dr. Benjaminu Ipavici (vse s podobami). Naposled omenjamo dve pesmi Aškerčevi in spis „Moj sprehod po staroslavnem Pompeju“ (dr. Antona Medveda). Pred naslovno stranjo je krasno risan načrt „Narodnega doma v Celji“ (narisal J. Hraský). Ugodno znamenje za knjigoljubnost slovensko je, da more poleg Koledarja družbe sv. Mohorja iziti in se še trdno na noge opreti ta ali oni drug koledar z višjo kupno ceno. F. Sv.

Koledar Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani za leto 1894. Namenjen zlasti slovenski duhovščini. Šesti letnik. — Ta (stanovski) koledar je izšel že pred daljšim časom. Kakor druga leta, podaja tudi letos korenito oceno slovenskih knjig za mladino in ljudstvo, katere pisatelj pač dobro umeva naloge in dolžnosti ocenjevalčeve. F. Sv.